

Dosarul nr. 2r-355/22
2-17218299-01-2r-30062022

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: N. Lupașcu)
Instanța de recurs, Curtea de Apel Chișinău (jud.: G. Dașchevici, V. Clima, M. Guzun)
Instanța de revizuire, Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Sîrbu, V. Buhnaci, M. Guzun)

DECIZIE

20 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Trișin Fiodor,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cemortan Natalia împotriva lui Trișin Fiodor, intervenient accesoriu notarul public Gladîș Alexandru cu privire la constatarea nulității actului juridic,
împotriva încheierii din 06 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Trișin Fiodor împotriva deciziei din 10 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 15 decembrie 2017, Cemortan Natalia a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Trișin Fiodor, intervenient accesoriu notarul public Gladîș Alexandru, solicitând constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare din 11 mai 1998.

Prin hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea depusă de Cemortan Natalia a fost respinsă.

La 25 aprilie 2019, Cemortan Natalia a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 10 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Cemortan Natalia, a fost casată hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre de admitere a acțiunii. A fost constatată nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare nr. 2031 din 11 mai 1998 a apartamentului nr. 22 situat în mun. Chișinău, str. M. Sadoveanu 6/3, încheiat între Cemortan Natalia și Trișin Fiodor cu repunerea părților în poziția inițială.

La 26 ianuarie 2021, Trișin Fiodor a depus cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei din 10 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Ca temei de revizuire, cu referire la prevederile art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, Trișin Fiodor a indicat că i-au devenit cunoscute circumstanțe esențiale ale cauzei, care nu i-au fost cunoscute în timpul judecării anterioare a cauzei și anume, că la 14 decembrie 2021 a fost adoptată hotărârea de scoatere a lui Trișin Fiodor de sub urmărire penală și clasat procesul penal pe cauza penală nr. 2017480674 din motivul constatării lipsei în acțiunile acestuia a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 190 Cod penal

Prin încheierea din 06 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Trișin Fiodor împotriva deciziei din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

La 17 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Trișin Fiodor a declarat recurs împotriva încheierii din 06 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate și restituirea cauzei spre rejudecare.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 06 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la data de 17 iunie 2022, la adresa electronică a lui Trișin Fiodor, indicată în cererea de revizuire: 2233852@gmail.com (f.d. 48).

Astfel, recursul declarat la 17 iunie 2022, este în termen.

La 30 iunie 2022, în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursului declarat de Trișin Fiodor, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d. 58), însă intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei, în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 449 din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care:

a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu cauza care se judecă;

b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei;

c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces;

e) s-a anulat ori s-a modificat hotărârea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere;

e¹) a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului;

g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova;

h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Potrivit art. 450 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art. 449 lit. b).

Din dispozițiile art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, rezultă că cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 452 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dezbaterile sunt limitate la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, în cazul când se invocă temeiul de revizuire – au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei, este important ca circumstanțele sau faptele date existente obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente și pertinente, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată, să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă.

Circumstanțele nou-descoperite pot fi definite ca totalitatea de fapte juridice (obiect al probației) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, având putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, care nu au fost cunoscute revizuentului anterior, dar existau până la momentul pronunțării hotărârii, care să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă, și dacă revizuentul dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele indicate în cererea de recurs și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția Curții de Apel Chișinău de respingere a cererii de revizuire depusă de Trișin Fiodor ca fiind inadmisibilă, or, alegațiile invocate de către ultimul ca temei de revizuire precum că i-au devenit cunoscute circumstanțe esențiale ale cauzei, care nu au fost cunoscute în timpul judecării anterioare a cauzei și anume, că prin ordonanța procurorului din 14 decembrie 2021 a fost adoptată hotărârea de scoatere a sa de sub urmărire penală și a fost clasat procesul penal pe cauza penală nr. 2017480674, din motivul lipsei infracțiunilor prevăzute de art. 190 Cod penal, în esență nu constituie drept circumstanță esențială care ar putea influența și ar permite redeschiderea procesului după devenirea irevocabilă a deciziei din 10 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Or, drept motiv pentru a constata nulitatea contractului de vânzare-cumpărare nr. 2031 din 11 mai 1998, asupra apartamentului nr. 22, situat în mun. Chișinău, str. M. Sadoveanu, 6/3, încheiat între Cemortan Natalia și Trișin Fiodor instanța de apel a reținut prevederile art. 55 și art. 60 din Codul civil (redacția 1964), iar motivele invocate în cererea de revizuire sunt lipsite de esență.

În contextul expus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă concluzia Curții de Apel Chișinău expusă în încheierea din 06 iunie 2022, că circumstanțele invocate de Trișin Fiodor ca temei de revizuire a deciziei din 10 iunie 2020, nu se încadrează în prevederile art. 449 din Codul de procedură civilă și nu constituie temei de redeschidere a procesului.

De fapt, argumentele invocate de Trișin Fiodor în cererea de revizuire, se referă la dezacordul acesteia cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Chișinău în decizia din 10 iunie 2020.

Se reține că procedura de revizuire prevăzută la art. 449 – 453 din Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată. Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (speța de referință Brumărescu c. României, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999).

Aceeași regulă a fost reiterată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în speța Roșca c. Moldovei, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006, unde s-a subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6§1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunța preeminență principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul securității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată. Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de regula lucrului judecat.

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, care cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O abatere de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Josan vs. Moldova, nr. 37431/02, §25; Brumărescu vs. România, nr. 28342/95, §6; Ryabykh vs. Rusia, nr. 52854/99, §52).

În această ordine de idei, și având în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate supra, instanța de recurs reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depusă de Trișin Fiodor, în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil garantate de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea recurată este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Trișin Fiodor.

Se menține încheierea din 06 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cemortan Natalia împotriva lui Trișin Fiodor, intervenient accesoriu notarul public Gladîș Alexandru cu privire la constatarea nulității actului juridic.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic